

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/167/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122462894
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6122462894.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého W. S., nar. XX.XX.XXXX, toho času umiestnený v Centre pre deti a rodiny so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29, v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky M. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. 2, a otca neurčeného, za účasti prokurátora, o nariadenie výchovného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd maloletého W. S., nar. XX.XX.XXXX dočasne o d n í m a z osobnej starostlivosti matky a maloletému W. S., nar. XX.XX.XXXX n a r i a d ť u j e pobyt v Centre pre deti a rodiny so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29, najdlhšie na dobu 6 mesiacov od umiestnenia maloletého do tohto zariadenia.

II. Súd z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/167/2022-23 zo dňa 22.11.2022.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica) návrhom podaným dňa 16.11.2022 sa domáhal nariadenia výchovného opatrenia nad maloletým v zmysle § 37 ods. 3, písm. b) Zákona o rodine, a to pobyt v Centre pre deti a rodiny so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29, za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov matky dieťaťa, najdlhšie na 6 mesiacov. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu. Otcovstvo k maloletému nebolo určené. Maloletý žije v jednej domácnosti so svojou matkou a starým otcom (zo strany matky). Má dvoch súrodencov, maloletého I. W. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol zverený na základe Rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k 9P/25/2015-30 zo dňa 10.06.2015 do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, p. T. a maloletého Y. S., nar. XX.XX.XXXX, u ktorého úrad podal návrh na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, p. T. a na vydanie neodkladného opatrenia do jej dočasnej starostlivosti. Dňa 02.11.2022 bola úradu doručená žiadosť školského špeciálneho pedagóga Základnej školy N. o preverenie rodinnej situácie maloletého, z ktorej okrem iného vyplynulo, že matka je neustále pod vplyvom omamných látok, o maloletého sa nestará, chodí zanedbaný, špinavý, často chýba v škole a túla sa po dedine. Úrad preveril situáciu v rodine, uskutočnil sociálne zisťovanie v domácnosti, pohovory s matkou, maloletým, jeho súrodencami, príbuznými deťmi, zamestnancami školy a predškolského zariadenia, kontaktoval pediatra deťmi. Z pohovorov, uskutočnených v rámci sociálneho zisťovania, vyplynulo, že matka svojím správaním dennodenne ohrozuje maloleté deti, každý deň je pod vplyvom drog, ktoré si chodí kupovať v rámci obce, alebo po ne posielala mal. deti. Po požití omamných látok je agresívna, nestará sa o deti, nevarí im, necháva ich doma samé alebo so starým otcom. Partner matky rovnako požíva omamné látky, stalo sa, že mal. deti zatváral ich do tmavej komory, deťom odopieral vodu na kúpanie. Materská škola N., pokiaľ sa jedná o zabezpečenie starostlivosti o mal. zo strany matky, uviedla, že matka s materskou školou spolupracuje na formálnej úrovni, tzn., platí požadované poplatky riadne a načas, po absencii

dieťaťa dlhšej ako 7 dní prinesie potvrdenie od lekára, na základe často opakovaných výziev učiteliek prinesie, čo je potrebné do materskej školy (hygienické potreby a pod.). Spolupráca matky s materskou školou zameranej na napredovanie a správanie sa dieťaťa je na chabej, resp. nulovej úrovni. U dieťaťa badajú, že chodí v špinavom oblečení, on samotný chodíeva neumytý, nie vždy má vhodné oblečenie a obuv vzhľadom na vonkajšie počasie. Nie je zvyknutý jedávať jedlo, aké dostáva v materskej škole, preto ho často odmieta. Medzi špecifické nepriaznivé prejavy mal. patrí námetová hra - hráva sa na opitého. Z pedagogického hľadiska vnímajú viaceré nedostatky, vo výslovnosti, slovnej zásobe, jemnej motorike atď. V dôsledku častých absencií v materskej škole, nepodnetnom domácom prostredí, žiadnej spolupráce s rodičom, je napredovanie výrazne spomalené, hoci u dieťaťa vnímajú predpoklady pre zdravý vývoj. Matka nedokáže riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletého, často sa v noci potuluje po dedine a maloletého necháva v domácnosti bez dozoru. Hygiena v domácnosti je na veľmi nízkej úrovni. V domácnosti sú užívané alkoholické nápoje zo strany starého otca, ten si následne púšťa hlasnú hudbu v noci a maloletý nemôže spať a pripraviť sa tým na ďalší deň v škôlke. Matka mal., pri pohovore dňa 8.11.2022 priznala, že predchádzajúci týždeň užila pervitín, na testy do centra pre liečbu drogových a iných závislostí odmietla ísť. Matka je momentálne nezamestnaná, je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi vo výške 80,20 eura a prídavku na dieťa. Nie je žiadna fyzická osoba mal., ktorá by mala záujem prevziať mal. do osobnej starostlivosti. Súd sa oboznámil s prílohami návrhu: rodný list maloletého; email zo dňa 10.11.2022 od riaditeľky Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Kollárova 29, Banská Bystrica, ktorým Centrum oznámilo, že súhlasí s umiestnením maloletého do ich centra; Úradný záznam zo dňa 08.11.2022 z pohovoru ÚPSVaR-u s matkou maloletého, Záznam z pohovoru s učiteľkou MŠ N. zo dňa 07.11.2022 vykonaného ÚPSVaR Banská Bystrica. Súčasťou príloh bol aj Záznam zo sociálneho zisťovania zo dňa 04.11.2022 v domácnosti matky, z ktorého vyplynulo, že v čase sociálneho zisťovania úrad zastihol v domácnosti tetu a sesternicu matky, ktoré uviedli, že matka dopoludnia odišla do Banskej Bystrice spolu so svojim otcom a vráti sa poobede. Maloletí sa toho času nachádzali v Škole a materskej Škole. Teta matky uviedla, že situáciu s maloletými deťmi je potrebné bezodkladne riešiť, nakoľko ich matka svojim správaním dennodenne ohrozuje. Matka je podľa slov p. S. pod vplyvom drog každý deň. Drog si chodí kupovať k osobe menom M. H., ktorý býva v N. na ulici Q. (číslo domu neuvedené). Niekedy posielala aj svoje maloleté deti kupovať drogy k pánovi H.. Po požití omamných látok je matka agresívna, nestará sa o deti, nevarí im, necháva ich doma samé alebo so starým otcom. Popríklad sa matka nevie postaviť, leží na zemi, je v stave delíria a nevie, čo sa okolo nej deje. Ak nemá matka navarené, maloletí sa chodia najesť k p. S.. Ak sa tak stane, matka vyvolá konflikt a zakazuje p. S. akýmkoľvek spôsobom pomáhať jej deťom. Matka sa stretáva so svojim aktuálnym partnerom, p. X. B., ktorý tiež požíva omamné látky. Partner matky nemá s maloletými deťmi vytvorený žiadny vzťah, dokonca má maloleté deti týrať takým spôsobom, že po požití drog spolu s matkou maloletých, ich zavrie do tmavej komory, kde je úplná tma a pravdepodobne sa tam nachádzajú aj zvieratá. Partner matky žije taktiež v N., ulica C.. Partner matky odopiera deťom vodu na kúpanie, aby sa mohli umyť a v minulosti týral aj ich matku. Úrad sa pokúšal zistiť, či má matka nejakú blízku rodinu, ktorej by mohli byť v prípade potreby maloleté deti zverené. Pani S. uviedla, že stará matka maloletých z matkinej strany zomrela, otec pani S. je invalidný dôchodca. Jediný, kto sa dokázal o maloleté deti postarať je biologický otec maloletého Y., p. W. T., ktorý žije v I. nad U.. Teta matky má v náhradnej osobnej starostlivosti už jedno dieťa, však sa vyjadrila, že by so zverením maloletých detí do jej starostlivosti nesúhlasila. Ďalej sa súd oboznámil s priloženou Pedagogickou charakteristikou dieťaťa, vypracovanou triednou učiteľkou maloletého dňa 09.11.2022, z ktorej okrem už uvedených skutočností v návrhu vyplynulo, že z pedagogického hľadiska u maloletého W. vnímajú viaceré základné nedostatky (aj napriek tomu, že navštevuje MŠ už 3.šolský rok), logopedické ťažkosti vo výslovnosti a správnom vyjadrovaní, veľmi slabú úroveň slovnej zásoby, nedostatky v jemnej motorike (je vyhranený ľavák - nesprávne držanie grafického nástroja, ťažkosti v manipulácii s nožnicami, čistota a poriadok pri práci), nižšia úroveň sústredenia, logického myslenia. V dôsledku častých absencií v MŠ, nepodnetnom domácom prostredí, žiadnej spolupráce s rodičom uviedli, že je napredovanie veľmi výrazne spomalené, hoci u maloletého vnímajú predpoklady na zdravý rozvoj.

2. Opatrovník na pojednávaní vo výsluchu uviedol, že maloletý bol prijatý do centra 29.11.2022. Matka sa o maloletého zaujíma sporadicky, a to telefonicky, ale aj maloletého v centre navštevuje. Matka, podľa vyjadrenia centra, maloletého navštevuje s priateľom pánom B.. V súčasnej domácnosti matky v N. bolo vykonané sociálne šetrenie. Matka má v N. vytvorené podmienky na krátkodobý pobyt maloletého z dôvodu kapacity bytu a počtu osôb. Naposledy bola prípadová konferencia 28.02.2023, kde boli stanovené úlohy matke, a to upraviť si ekonomické, bytové, sociálne pomery, kontaktovať maloletého

osobne, telefonicky, v prípade krátkodobých pobytov absolvovať ambulantné liečenie. Od podania návrhu na strane matky došlo k zmene pomerov v tom, že sa zamestnala a presťahovala sa.

3. Matka na pojednávaní vo výsluchu uviedla, že súhlasí s tým, aby nad maloletým bolo nariadené výchovné opatrenie, lebo tam musí byť 6 mesiacov, tak jej povedali. Keby tam nemusel byť 6 mesiacov, tak by s tým nesúhlasila, lebo chce, aby bol maloletý pri nej, jej na ňom strašne záleží. Matka poprela, že by starostlivosť o maloletého nezvládala, maloletý bol čistý, chodil do materskej škôlky, po škôlke sa mu venovala. Po umiestnení maloletého do centra zmenila bývanie, išla bývať do N., kde býva nepretržite. Bývam v 2-izbovom byte, ktorý je vo vlastníctve jej sestry, spolu s ňou, jej deťmi, otcom a priateľom. Pred opatrovníkom sa priznala k požitiu omamných látok, „lebo to bolo vtedy“. V Centre pre liečbu drogových závislostí na vyšetrení nebola z dôvodu, že nemala na to peniaze a teraz ako robí, je stále v robote. Okrem maloletého W. majú aj iné deti, Y. a Kevina, ktorí sú v I. zverené pani T.

4. Prokurátor na pojednávaní vo výsluchu uviedol, že vzhľadom na doteraz vykonané dokazovanie je v najlepšom záujme maloletého, aby súd uložil výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3, písm. b) Zákona o rodine a maloletému nariadil pobyt v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica, Kollárova 29, Banská Bystrica z dôvodu, že starostlivosť matky o maloletého nebola, ani nie je bezproblémová, tá je v súčasnosti preverovaná orgánom činným v trestnom konaní. Matka si upravila svoje pomery v tom zmysle, že sa zamestnala, zamestnaná je však na dobu určitú do júna 2023. U matky existuje dôvodné podozrenie, že užívala omamné látky, prípadne psychotropné látky, pod vplyvom ktorých nebola spôsobilá riadne sa starať o maloletého. Liečbe v Centre pre liečbu drogových závislostí sa nepodrobila a ani nedoložila žiadnu listinu z takéhoto zariadenia, ktorá by preukazovala, že psychotropné návykové látky neužíva. V domácnosti, v ktorej matka s maloletým žila v minulosti, boli užívané alkoholické nápoje zo strany starého otca, ktorý toho času má v spoločnej domácnosti taktiež bývať.

5. Z matkou predloženej dohody o pracovnej činnosti vyplýva, že bola uzavretá dňa 03.03.2023, s dátumom nástupu 04.03.2023, s dohodnutou dobou určitou do 30.06.2023, odmenou za prácu 4,03 eura brutto na hodinu, dohodnutým rozsahom práce max. 10 hodín týždenne v pracovných dňoch v pondelok až piatok, v čase od 6.00 h do 22.00 h.

6. Zo správy Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica vyplynulo, že maloletý bol prijatý do ich zariadenia dňa 29.11.2022. Maloletý samoobslužné činnosti na svoj vek ešte veľmi dobré nezvláda, vedomosťami a zručnosťami tiež zaostáva za rovesníkmi, často potrebuje pomoc s obliekaním, nevie si zapamätať, ktoré veci patria jemu, oblečie si tričko naopak, ale po určitom čase si to zapamätá a snaží sa neurobiť tú istú chybu viackrát. Matka o maloletého od prijatia sa zaujímala dňa 30.11.2022, dňa 07.12.2022 ho spoločne so starým otcom navštívila v centre. Posledná návšteva matky v centre bola dňa 26.12.2022. Dňa 22.12.2022 ich informovala, že opäť býva na N.. V deň 20.01.2023 si sociálny pracovník centra dohodol stretnutie s matkou na deň 25.01.2023, ktorého sa matka nezúčastnila.

7. Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

8. Podľa § 37 ods. 3, písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

9. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že matka pred podaním návrhu zabezpečovala starostlivosť o maloletého v domácnosti v N.. Maloletý podľa vyjadrenia materskej školy, v porovnaní s rovesníkmi zaostával, nebol zvyknutý jedávať jedlo aké dostáva v materskej škôlke, do materskej škôlky chodí v špinavom oblečení, neumytý, mal časté absencie, spolupráca s matkou bola len formálna. V

domácnosti matky bolo vykonávané sociálne šetrenie, v rámci ktorého bol s ňou vykonaný pohovor, pri ktorom potvrdila, že užila pervitín. V rámci sociálneho šetrenia boli vykonané pohovory so širšími príbuznými matky, ktorí uvádzali, že matka požíva návykové látky, po požití ktorých je agresívna, nestará sa o maloletého, necháva ho samého. Vzhľadom na rozsah zanedbávania starostlivosti matky o maloletého a v prostredia, v ktorom žil s matkou, bol ohrozený na svojom živote a zdraví, súd nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého bol maloletý dňa 29.11.2022 prijatý do Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica. Matka na pojednávaní poprela, že by maloletý nechodil do materskej škôlky, že jeho starostlivosť zvládala, po materskej škôlke sa mu venovala, ale tieto jej tvrdenia boli vyvrátené pohovorom s učiteľkou materskej školy, charakteristikou na maloletého z materskej školy, sociálnym šetrením u širšej rodiny matky. Matka rovnako poprela požívanie návykových látok, avšak od podania návrhu nepredložila súdu doklad, ktorý by vyvracal jej prípadnú závislosť na návykových látkach. Na strane matky okrem toho, že sa zamestnala, pričom ide o zamestnanie trvajúce len od 04.03.2023, presťahovania sa k svojej sestre do 2-izbového bytu v N., kde pre maloletého sú vytvorené podmienky len na krátkodobý pobyt, si neupravila svoje pomery, bol súd nútený nad maloletým nariadiť výchovné opatrenie preto, aby nebol ohrozený na živote a zdraví. Súd mal za to, že nariadenie tohto výchovného opatrenia je tak plne v záujme maloletého z dôvodu, že v zariadení je pracovníkmi vedený k učeniu sa hygienickým návykom, samoobslužným činnostiam, dopĺňajú sa mu vedomosti a zručnosti, v ktorých v porovnaní s rovesníkmi zaostáva. Súd apeluje na matku, aby svoj záujem o maloletého a starostlivosť o neho, na ktoré má zásadne právo, nie len verbalizovala, ale vykonala kroky smerujúce k zabezpečeniu bývania pre maloletého, podrobila sa vyšetrovaniu v Centre pre liečbu drogových závislostí, ktoré by vyvrátili tvrdenia o jej požívaní návykových látok. Súd pri určovaní zariadenia, v ktorom sa bude realizovať nariadené výchovné opatrenie zohľadnil skutočnosť, že maloletý je už v tomto zariadení odo dňa 29.11.2022, kedy si primerane svojmu veku vytvoril svoje sociálne, citové väzby a ide o zariadenie v blízkosti bydliska matky, čo jej umožňuje byť v pravidelnom osobnom kontakte s maloletým po dohode s Centrom pre deti a rodiny.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné písomné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Vzhľadom k tomu, že po vyhlásení a odôvodnení rozhodnutia účastníci zhodne uviedli, že sa vzdávajú práva podať vo veci opravný prostriedok, bolo by prípadné odvolanie právne neúčinné.